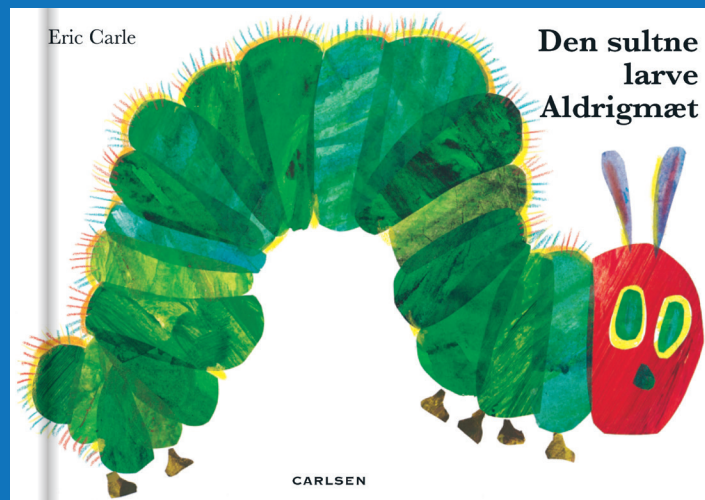

Den sultne larve Aldrigmæt

Af Eric Carle
Forlaget Carlsen 2009

Mary Fonden

Skab læseglæde

Vi anbefaler, at I arbejder med bogen over tre uger. Læsegruppen mødes to gange om ugen. Tre af gangene læser I bogen. Hver læsning er forskellig – se ”Huskesedler til oplæsning” i faghæftet eller på de fire inspirationsark.

Boghæftet er til inspiration. Vær opmærksom på børnegruppens nysgerrighed og energi ift. den enkelte bog. Styrk dialogen med børnene, og lav aktiviteter, som bygger videre på deres interesser. Bogen danner afsæt for samtalen, men må aldrig være en begrænsning for dialogen.

Lille note til den voksne

Bogen er en del af LæseLegs nye sammenhængsforløb mellem børnehave og skole/SFO. Temaet ’Sommerfugle’ kredser i alle de valgte bøger om tre billeder:

- **Forvandling:** Fra puppe til sommerfugl - fra børnehavebarn til skoleelev
- **Mangfoldighed:** Sommerfugle findes i mange former og farver - det samme gør børn
- **Nervøsitet:** ’Sommerfugle i maven’ - at kunne italesætte de ting, barnet er nervøs for i overgangen.

Boghæftet er det letteste af de fem boghæfter. Det er udformet, så det kan anvendes til de børn i storbørnsgruppen, for hvem de andre bøger endnu er for sprogligt udfordrende. Boghæftet kan også fungere som forforståelse for flere af de andre bøger i temaet, fx *Sommerfugl* eller *Ida har sommerfugle i maven*.

Sprogstrategi

For at få det fulde udbytte af bogen, er det vigtigt at sætte fokus på de mange tillægsord, der er i bogen: sulten-mæt, altid-aldrig, lille-stor, dag-nat, varme-kulde, sund-usund, tyk-tynd, stor og tyk - lille og tynd, smuk-grim osv. Når børnene er sikre i ordene og deres antonymer, kan I lege *Skibet er ladet med*. Den voksne kaster en blød bold, en sammenrullet sok eller lignende, og siger ”Skibet er ladet med - lille”, og så skal barnet gribe og sige ”stor” og kaste den tilbage til den voksne, som kaster til et nyt barn.

Gode ord

De gode ord er karakteriseret ved, at de kan konkretiseres, visualiseres og/eller dramatiseres. Begynd altid med at spørge børnene, om nogen af dem kender ordet og kan fortælle eller vise, hvad det betyder. Arbejd med de gode ord i alle tre bog-samtaler. Variér ved, at børnene anden og tredje gang skiftes til at forklare ordene.

1. Knækker

Ægget knækker i varmen og ud kommer den lille larve. Prøv at knække en æggeskal eller et stykke knækbrød.

2. Æder

Mennesker spiser, men dyr æder. Hvad er forskellen? Prøv at spise uden at bruge hænderne.

3. Skinner

Solen skinner. Hvad kan mere skinne? Kender børnene synonymer til at skinne? Fx stråle, glimte, lyse m.v.

4. Stadig

Den lille larve er stadig ikke mæt, den er stadig sulten. Lav nye sætninger med ordet "stadig".

5. Næste dag

Hvad kan man også kalde næste dag? Tal om ord som i går og i morgen, i forgårs og i overmorgen. Brug ordene i hverdagen.

6. Uge/uger

Larven spiser sig igennem hele ugen, og pludselig er det søndag igen. Kig på en kalender. Hvad hedder dagene i ugen? Hvor mange dage er der på en uge? Hvad kan to uger også hedde?

7. Kokon

Smag på ordet – måske kan I klappe ordet? Hvis I har læst andre bøger i temaet om sommerfugle, lærer børnene også synonymet "puppe". Se den fine kokon i bogen. Kokon er et trygt og varmt sted – en slags sovepose - hvor den lille larve ligger og udvikler sig, til den er klar til at være en flyvefærdig sommerfugl. Tiden i børnehaven kan ses om en tryk kokon, som de snart er klar til at forlade, så de kan flyve ud i den store verden.

8. Gnaver

Larven gnaver hul i kokonen for at komme ud. Kender I andre dyr, der gnaver huller? Har I set huller gnavet af dyr?

9. Maser

Larven maser sig igennem hullet i kokonen. Lad børnene mase sig igennem noget, fx et kravlerør eller et hul i en stor papkasse.

10. Hul

Hvad er et hul egentlig? Gå på opdagelse efter huller fx musehul, hul i jorden, hullet i en vaniljekrans, huller i en trøje, huller i tænderne osv. Grav jeres egne huller.

Før I går i gang med at læse

Nogle børn har brug for at spore sig ind på bogen, inden I åbner den.

Det kan I gøre ved, at de møder og bruger bøgernes ord og begreber gennem sanse-
lige aktiviteter og dialog.

- Lad børnene få blik for larver og sommerfuglene omkring dem. Opsøg steder, hvor der er mange sommerfugle, og tag billede af dem, eller se på flotte billeder i bøger og på nettet af forvandlingen fra larve til sommerfugl.
- Hæng sommerfuglekort op, så børnene dagligt kan se dem www.naturvejledningdanmark.dk
- Bogen lægger op til at arbejde med ugedage, tal, farver og madvarer. Alt sammen basisdanske ord, som er gode at arbejde med for børn med et lille sprog, som er på vej til at starte i skole.

Spørgsmål til bogsamtale

Bogen er afsæt for samtalen, men vær nysgerrig på, hvad der optager børnene, og lad samtalen følge deres interesser. Husk, at alle svar er rigtige svar, så gem gerne "nej" af vejen. Start med helt åbne spørgsmål.

1. Var der noget, du godt kunne lide i bogen?
2. Var der noget, du ikke kunne lide i bogen?

Hvis der er brug for at hjælpe samtalen på vej, kan du spørge til mere konkrete ting. Nogle børn kan have brug for at pege på bogens illustrationer som svar på spørgsmål.

- Hvad spiser den lille larve? Hvad kan I godt lide at spise? Hvad tror I, larver spiser i virkeligheden?
- Har du prøvet at få ondt i maven af at spise for meget? Kan du huske, hvad du spiste?
- Hvis du var en sommerfugl, hvor ville du så flyve hen?
- Hvilken ugedag kan du bedst lide? Hvorfor?

Samtale om illustrationer

- Se på månen og solen i bogen - læg mærke til, at de har ansigter. Tal om, at det nogle gange ser ud som om, månen har ansigt, når man ser på den.
- Prøv at følge den lille larve gennem illustrationerne og se, hvordan den går fra æg til tykkere og tykkere larve, så kokon og til sidst en smuk flyvefærdig sommerfugl.
- Leg med hullerne i bogen, og lad børnenes små fingre være larverne, der æder sig igennem bogen.

Kreative aktiviteter

- Køb en sommerfuglehave, så I kan iagttage forvandlingen fra æg til sommerfugl på tæt hold i maj og juni, for til sidst at slippe de flyvefærdige sommerfugle ud i det fri inden skolestart.
- Del en paptallerken i fire felter og tegn, mal, form de fire stadier i forvandlingen: æg - kokon - larve - sommerfugl.
- Illustrationerne i bogen er store og naive. Lad børnene blive inspireret af illustrationerne, og lad dem male deres egne sommerfugle med maling og pensler. Vis de tydelige penselstrøg i bogen, fx på billedet med månen.
- Lad børnene lave deres egne larver ved at male paptallerkener grønne og røde, og lime dem sammen til en lang larve. Gruppen kan også samarbejde om at lave én larve, hvor hvert barn maler en paptallerken, som indgår i den fælles larve.

Musikalske aktiviteter

- Syng og bevæg jer til sommerfuglesange, fx *Larvens sang*, *Sommerfugle sangen*, *På et lille grønt blad* eller *Sommerfuglen flyver rundt i stuen*. Søg på nettet, så finder I mange fine sommerfuglesange.
- Sig *Larvens Farvelremse* med fagter. www.sprogogleg.dk

Ideer til leg

- Leg forvandlingen fra kokon til sommerfugl. Lad dig evt. inspirere af Eventyrværkstedets 'Sommerfugl' på Youtube.dk
- Smag på noget af den mad, larven Aldrigmæt spiser, eventuelt med bind for øjnene.
- Leg: *Hund, der er nogen, der har taget dit kødben.* Men sig i stedet: "Sommerfugl, der er nogen, der har stjålet din blomst!"
- Find inspiration til lege og aktiviteter i materialet fra Ramasjang Redder Sommerfuglene www.dr.dk/spire/natur-udeliv-og-science
- Find masser af viden om sommerfugle og inspiration til lege og kreative aktiviteter fra Krible Krable - Sommerfuglens forunderlige verden www.naturvejledningdanmark.dk

LæseLeg derhjemme

- Børnene kan sammen med deres forældre se, om de kan finde sommerfugle derhjemme. Kig i Krible Krables sommerfuglekort og se, hvad de hedder. www.naturvejledningdanmark.dk.
- Se på månen sammen: Hvor rund er månen? Kan du se, om den har ansigt?
- Tegn sommerfugle sammen.

Bøger jeg kender-bog

Giv hvert barn sin egen notesbog. Den kan bruges som evalueringsredskab, dialogstarter samt i overgange. Det er sjovt for børnene at se tilbage på, hvad de har læst.

1. Indsæt et lille udprint af bogforsiden
2. Giv bogen stjerner
3. Tegn en tegning

Bogklog

Bogklog er spørgsmål, der fungerer som oplæg til små samtaler, hvor I sætter fokus på forskellige aspekter ved bogens ord. Formålet er at bidrage til, at ordet lagres i børnenes ordforråd. Leg bogklog som afslutning på arbejdet med bogen.

1. Hvad er antonymet til "sulten"?
2. Vis, hvordan en larve bugter sig afsted.
3. Hvad er antonymet til "aldrig"?
4. Måneskin er et sammensat ord. Hvilke to?
5. Find synonymer til "skinner" (i bogen bruges ordet "lyser").
6. Hvad er synonymet til "knække"?
7. Æble, pære og blomme hedder med ét ord...?
8. Nævn 3 andre frugter.
9. Vis, hvordan man æder.
10. Hvorfor får larven ondt i maven?
11. Hvor mange dage er der på en uge?
12. Tæl til 10.
13. Nævn tre usunde ting larven spiser i bogen.
14. Chokoladekage er sat sammen af to ord. Hvilke to?
15. Rigtige larver spiser ikke slikkepinde. Hvad spiser larver i virkeligheden?
16. Vis, hvordan larven kommer ud af kokonen og bliver til en sommerfugl.

